

Aleg 36

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyach gmin w przedmiocie
zniżenia prestacyi na płace nauczycieli.

Wysoki Sejmie!

Kilkoma uchwałami przekazał Wysoki Sejm cały szereg petycyi gmin o zniżenie prestacyi na płace nauczycieli Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i zdania sprawy na przyszłej sesyi.

Wydział krajowy w myśl polecenia Wysokiego Sejmu zażądał o wszystkich petycyach opinii od c.k. Rady szkolnej krajowej, i co do tych petycyj, co do których opinia ta nadeszła, ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

1. Gmina Białoboki, powiatu tańcuckiego, wniosła petycę o zniżenie prestacyi na płace nauczyciela. Na podstawie orzeczenia Rady szkolnej krajowej z 28-go listopada 1894 L. 26752, wydanego w myśl ustawy z 24. kwietnia 1894 Dz. u. kr. Nr. 49, uiszcza gmina Białoboki na płacę miejscowego nauczyciela rocznie prestacyę w wysokości 16% dodatków do podatków bezpośrednich wraz z dodatkami rządowymi.

Wydział powiatowy i Rada szkolna okręgowa w Łańcucie, a następnie i c. k. Rada szkolna krajowa popierają powyższą petycę ze względu, iż gmina Białoboki w ostatnich latach poniosła znaczne wydatki na budowę i naprawę budynku szkolnego, a jest tak ubogą, że dla pokrycia swego niedoboru budżetowego nałożyła musiała dodatki do podatków w wysokości 53%.

Zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej Wydział krajowy oświadcza się za zniżeniem tej gminie prestacyi na płacę nauczyciela z 16% do 10% dodatków do podatków bezpośrednich.

2. Gmina Borki nizińskie, powiatu Mieleckiego, wniosła petycę o zniżenie prestacyi, jakie gmina ta na podstawie dobrowolnego zobowiązania uiszcza na płacę nauczyciela miejscowej szkoły ludowej.

Roczna prestacya gminy Borki nizińskie wynosząca pierwotnie 17% dodatku od opłacanych corocznie podatków bezpośrednich, została na podstawie art. 4. ustawy kraj. z dn. 24. kwietnia 1894 Dz. u. kr. Nr. 49 począwszy od 1. stycznia 1895 obniżoną o 3% podatków bezpośrednich. Gdy wskutek tego obniżenia, wynoszącego około

12 złr., gmina ta nie doznała znaczniejszej ulgi, a z aktów okazuje się, iż gmina Borki nizińskie jest małą i ubogą, Wydział krajowy zgodnie z wnioskiem Rady szkolnej krajowej oświadcza się za dalszem obniżeniem tej gminie, w drodze łaski, prestacyi na płace nauczyciela do wysokości 10% podatków bezpośrednich.

3. Gmina Brzezinka, powiatu Wadowickiego, wniosła petycję o zwolnienie od spłaty reszty bezprocentowej pożyczki w kwocie 600 złr. a. w. pobranej w r. 1894 na budowę tamtejszej szkoły.

Rada szkolna krajowa oświadcza się co do powyższej petycji nieprzychylnie, uwzględniając jednak złe stosunki majątkowe gminy Brzezinki, przedstawić ją zamierza Wydziałowi krajowemu do udzielenia stosownego zasiłku z funduszu zapomogowego, przeznaczonego na budowę szkół z roku 1872.

Wydział krajowy jest także zdania, iż petycji gminy Brzezinka odmówić należy.

4. Gmina Hujsko, powiatu Dobromilskiego, zobowiązała się aktem fundacyjnym z dnia 15. marca 1884, uiszczać na płacę nauczyciela miejscowej szkoły kwotę 100 złr. a. w. rocznie, oprócz prestacyi przypadającej na nią z mocy ustawy.

Orzeczeniem reorganizacyjnym z d. 26. października 1894. L. 19621, na podstawie art. 4. ustawy z 24. kwietnia 1894, Dz. u. kr. Nr. 49., prestacyę powyższą obniżono o 3% podatków bezpośrednich, co jednak nie mogło być wielką ulgą dla gminy, gdyż mimo tego uiszczać jeszcze musi na płacę nauczyciela kwotę odpowiadającą 20% podatków bezpośrednich.

Uwzględniając niekorzystne stosunki majątkowe tej gminy, Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej, oświadcza się za znizieniem jej prestacyi na płacę nauczyciela do wysokości 10% podatków bezpośrednich. Ulga, jakiej z tego znizienia gmina dozna, będzie dość znaczna, wyniesie bowiem około 80 złr. rocznie.

5. Gminy Łany polskie i Łapajówka, powiatu Kamionckiego, wniosły petycję o znizienie prestacyi na płacę nauczyciela oraz prestacyi na rzeczowe potrzeby szkolne szkoły ludowej w Łanach polskich.

Z aktów okazuje się, iż gminy te pokrywają wydatki na stróża i potrzeby rzeczowe powyższej szkoły tylko w granicach ustawą zakreślonych, zaś na utrzymanie nauczyciela dostarczają, na podstawie dawniejszego dobrowolnego zobowiązania, w naturze zboże wartości 72 złr. i drzewo opałowe wartości 7 złr., co łącznie z przypadającą na te gminy 6% prestacyą ustawową, odpowiada 12% opłacanych w tych gminach podatków bezpośrednich.

Wydział powiatowy w Kamionce strumiłowej oświadcza się za obniżeniem powyższej prestacyi.

Rada szkolna okręgowa, a następnie i Rada szkolna krajowa, nie popierają jednak petycji tych gmin, gdyż nie są one zbyt obciążone wydatkami szkolnymi i w stosunku do innych gmin tamtejszego powiatu opłacają znacznie niższą prestacyę. Wydział krajowy nie sądzi także, aby petycję tę uwzględnić należało.

5. Gmina Sanoczek, powiatu Sanockiego wniosła petycję o znizienie jej prestacyi na płacę nauczyciela do kwoty 100 złr.

Aktem fundacyjnym z 2. kwietnia 1887, zeznanym na podstawie uchwały Rady gminnej z 26. marca 1887, zobowiązała się gmina Sanoczek uiszczać na płacę nauczyciela miejscowej szkoły rocznie 100 zł., oprócz prestacyi przypadającej na nią z mocy ustawy. Wskutek tego orzeczeniem reorganizacyjnym z dnia 9. lutego 1895 L. 2094 zobowiązano gminę do uiszczenia na płacę nauczyciela kwoty 100 zł., oprócz

6% prestacyi ustawowej, wynoszącej 28 zł. 6 ct., razem przeto 128 zł. 6 ct., co odpowiada 27% opłacanych w gminie tej podatków bezpośrednich. Gmina utrzymuje, że przy sporządzaniu aktu fundacyjnego zaszło nieporozumienie, gdyż zobowiązując się do rocznego uiszczania kwoty 100 zł. na rzecz szkoły, uczyniła to w mniemaniu, iż tem samem uwolnioną zostaje od opłaty 6% prestacyi ustawowej. Jaką była rzeczywista intencja gminy przy sporządzaniu aktu fundacyjnego, nie da się z aktów udowodnić, gdy jednak świadczenie nałożone na gminę Sanoczek, a dochodzące do 27% podatków bezpośrednich, znacznie ją obciąża, Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej popiera petycję gminy i przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek na пониżenie jej prestacyi na płacę nauczyciela do kwoty 100 zł. rocznie od dnia 1. stycznia 1888, t. j. od dnia wejścia w życie szkoły w Sanoczku.

7. Gmina Maszkienice, powiatu Brzeskiego, wniosła petycję o пониżenie prestacyi na płacę nauczyciela.

Na podstawie orzeczenia c. k. Rady szkolnej krajowej z 22. grudnia 1894 L. 16361 uiszcza gmina na płacę nauczyciela prestacyę w kwocie 99 zł. 74 ct. rocznie, co odpowiada 11% podatków bezpośrednich. Gmina Maszkienice nie może zatem uzalać się na nadmierne obciążenie wydatkami szkolnymi. Wobec tego, iż inne gminy ponosić muszą znacznie większą ciężary na cele szkolne, a nie zachodzi w niniejszym wypadku żadna wyjątkowa potrzeba przyjscia gminie Maszkienice z pomocą, Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej oświadcza się przeciw uwzględnieniu jej petycji.

8. Gmina Sporysz, powiatu Żywieckiego, wniosła petycję o odpisanie zaległej prestacyi szkolnej w kwocie 1.205 zł., a Wysoki Sejm uchwałą z 21. lutego 1898 odstąpił tę petycję c. k. Radzie szkolnej krajowej do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Gmina Sporysz należała od r. 1875 do r. 1888 do związku szkolnego w Żywcu i z tego czasu pozostała powyższa zaległość, która stanowi resztę pretensyi funduszu szkolnego miejscowego w Żywcu do gminy Sporysza. Zupelne lub częściowe odpisanie tej zaległości mogłoby przeto nastąpić tylko przez fundusz szkolny miejscowy w Żywcu. Ze względu jednak na niekorzystne stosunki majątkowe gminy Sporysza, c. k. Rada szkolna krajowa po dokładnem zbadaniu stanu rzeczy, oświadcza się za wyjednanie u Wysokiego Sejmu, w drodze łaski, subwencyi jednorazowej w kwocie 500 zł. na częściowe pokrycie wyżej wymienionej zaległości. Wydział krajowy wniosek ten przedkłada Wysokiemu Sejmowi.

9. Gmina Niebocko, powiatu Brzozowskiego, wniosła petycję o пониżenie w drodze łaski prestacyi szkolnej.

Na podstawie orzeczenia reorganizacyjnego c. k. Rady szkolnej krajowej z 20. stycznia 1895 L. 3207, wydanego po myśli ustawy z 24. kwietnia 1894 Dz. u. kr. Nr. 49, uiszcza gmina Niebocko na pokrycie wydatku na płacę nauczyciela prestacyę w wysokości 10% podatków bezpośrednich, na pokrycie zaś wydatku na rzeczowe potrzeby szkoły uiszcza ta gmina jedynie taką prestacyę, jaka na nią z mocy ustawy przypada. Gmina Niebocko nie może zatem żalić się na zbyt wielkie obciążenie wydatkami szkolnymi, które w porównaniu z prestacyami szkolnymi innych gmin w kraju nie są wcale wygórowane.

Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej oświadcza się przeciw obniżeniu gminie Niebocko prestacyi szkolnej.

10. Gminy Ulicko zarębane i Ulicko serekiewicz, powiatu Rawskiego, wniosły petycję o niżenie prestacyi na płacę nauczyciela.

Gminy te zobowiązane zostały orzeczeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z 17. października 1894 L. 18490 na mocy aktu fundacyjnego z 31. marca 1885 do uiszczania na płacę nauczyciela:

Gmina Ulicko zarębane rocznej kwoty 90 zł. 70 ct., co odpowiada 27% podatków bezpośrednich, zaś gmina Ulicko serekiewicz rocznej kwoty 168 zł. 8 ct., odpowiadającej 16% podatków bezpośrednich w gminie przypisanych.

Wydział powiatowy i Rada szkolna okręgowa w Rawie popierają petycję wspomnianych gmin, podnosząc, że należą one do najbiedniejszych w powiecie Rawskim, wskutek czego nie są w stanie ponosić tak znacznego ciężaru na płacę nauczyciela.

Rada szkolna krajowa oświadcza się za niżeniem tym gminom powyższej prestacyi do połowy, a mianowicie dla gminy Ulicko zarębane do 45 zł., a dla gminy Ulicko serekiewicz do 84 zł. 04 ct. Wydział krajowy popiera ze swej strony ten wniosek.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Począwszy od 1. stycznia 1899 niża się dotychczas uiszczane prestacye na płacę nauczycieli gminom: Białoboki, powiatu Łańcuckiego z 16% do wysokości 10%; Borki nizińskie, powiatu Mieleckiego, z 14% do 10%; Hujsko, powiatu Dobromilskiego, z 20% do 10%; Ulicko serekiewicz, powiatu Rawskiego, z 16% do 8%; Ulicko zarębane, tego samego powiatu, z 27% do 14% — całej należności podatków bezpośrednich wraz z dodatkami państwowymi w powyższych gminach corocznie opłacanych.

2. Gminie Sanoczek, powiatu Sanockiego, obniża się prestacyę na płacę nauczyciela do kwoty 100 zł. rocznie, począwszy od 1. stycznia 1888.

3. Gminie Sporysz, powiatu Żywieckiego, przyznaje się w drodze łaski z funduszu szkolnego krajowego kwotę 500 złr. tytułem jednorazowego zasiłku na częściowe pokrycie zaległości tej gminy do funduszu szkolnego miejscowego w Żywcu.

4. Nad petycjami gmin: Brzezinka, powiatu Wadowickiego, Łany polskie i Łapajówka, powiatu Kamionckiego, Maszkienice, powiatu Brzeskiego, i Niebocko, powiatu Brzozowskiego, o niżenie prestacyi na płacę nauczycieli, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 8. października 1898.

Marszałek krajowy:

St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.